

Vodas de Prata da Asociación PiñeirÓns

Desde a Asociación “Os Galos” dámoslle os parabéns a esta asociación amiga e compañeira que xa cumpre 25 anos na defensa e recuperación dos valores culturais de Ons, de Bueu e de Galicia. Con tal motivo, recolleemos o artigo que publicou Marcos Gago na Voz de Galicia o 13 de maio deste ano.

Una boa parte da memoria dos veciños de Ons sobreviviu aos avances da modernidade grazas ás actividades da Asociación Cultural PineirÓns, que cumpre 25 anos divulgando e protexendo o legado etnográfico, cultural, histórico e ecolóxico da illa budetense. Este colectivo xurdiu da fusión de dúas agrupacións, Pineira e Amigos Illa de Ons, de aí o seu nome, e o seu primeiro presidente foi Laureano Mayán, ao que seguiron Lino Pazos e posteriormente Tino Pardellas, o seu actual portavoz.

Pardellas explica que naqueles días de 1998, PineirÓns xuntou a un grupo de persoas que tiñan interese na Illa e que pasaban nela tempadas máis ou menos longas no verán. «Coñeciámonos, tiñamos inquedanzas culturais e nas nosas conversas sobre Ons deducimos que os seus aspectos sociais, etnográficos e históricos estaban faltos de estudos e traballos e que había que poñelo en valor», resalta. Había traballos en marcha, pero a título individual e, daquelas charlas sobre a illa xurdiu a asociación que ata o día de hoxe mantén o seu legado, investigando «todas as peculiaridades» deste enclave insular budetense. Charlas, mesas redondas e, sobre todo, a edición anual da revista *Aunios*, cuxo último número se presentou en maio, foron a cara máis visible ante o público, tanto na illa no verán, como na comarca no inverno. Os estudos abarcan unha gran variedade de aspectos relacionados coa illa e as súas páxinas acollen artigos e poemas de numerosos autores, tanto locais como doutras partes de Galicia. A vinculación de moitos dos integrantes de PiñeirÓns co Grove é a razón pola que a revista tamén acolle habitualmente varios artigos da cultura e sociedade meca. A comunidade insular que se estableceu a principios do século XIX abandonou a illa na segunda metade do século XX, regresando, polo menos no verán, desde as dúas últimas décadas do século pasado. Moito se perdeu entón, pero PineirÓns logrou cumprir algúns dos seus obxectivos, evitando que se perdesse o recordo do que foi e como cambiou esta microsociedade sen igual en Galicia e cuxo illamento, nunca mellor dito, lles permitiu desenvolver unha forma de ser e de tradicións únicas.

Entrevista a Tino Pardellas

-Cales son os obxectivos de PineirÓns?

-Dar a coñecer todas as peculiaridades de Ons: históricas, antropolóxicas, arquitectónicas, naturais e económicas. Queremos que as poidan logo estudar xente especializada e se lles dean o valor que teñen e se protexan. Ese é o obxectivo principal da asociación e da revista *Aunios*, e creo que o conseguimos ao longo destes 25 anos.

-Que artigos destacarías neste cuarto de século?

-Practicamente todos. Dentro da parte histórica po-ría todos sobre a propiedade da illa, porque sobre este tema hai moitas dúbidas sobre a súa legalidade e pasaron moitas cousas. Foi doada no seu momento por certos reis á Igrexa Compostelá e digamos que o Arcebispo foi o que era e sigo pensando que é o dono da illa. Ao longo dos séculos ocorreron unha serie de temáticas e problemáticas de pasos e foros que foron da Igrexa a particulares. Son uns foros que tiñan unhas cláusulas que había que cumprir.

-Cumpríronse?

-Creo que non. E despois hai unha gran historia no século

Tino Pardellas

XIX cando despois da invasión francesa se quixo fortificar a illa e de aí xurdíu outra vez a problemática da propiedade da mesma. Eu penso que eses artigos sobre a propiedade da illa son aos que eu lle daría máis valor.

-Algún outro máis?

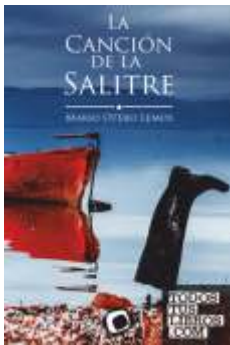
-Si. O segundo grupo importante de artigos serían os etnográficos porque durante dous séculos Ons foi unha comunidade que estivo illada, tanto xeográfica como institucionalmente e non tiveron ningunha influencia de fóra. Por iso todas estas características etnográficas tiveron un gran valor e é un punto que se perde. Mentres que a parte histórica se pode estudar en calquera momento indo a arquivos e bibliotecas a parte etnográfica pérdese coa morte dos vellos que a formaron. E iso é o que está ocorrendo en Ons.

-Por exemplo?

-Hoxe, persoas que nos poidan falar da Santa Compañía, da bruxería... contaríanse cos dedos da man e igual ata nos sobraría algún. Outro caso é a toponimia. Hoxe en día só se coñecen os trinta ou corenta lugares onde a xente vai pescar, pero se lle falas doutros lugares dos que nos falaron os seus avós, a xeración actual xa non sabe onde están.

Opera prima literaria de Mario Otero

Adoitamós reseñar aquí con preferencia aquelas publicacións que teñen algunha relación co mundo do mar e aínda que xa vai case un ano da súa presentación en Bueu pola Librería Miranda non queremos deixar de apoiar aquí a divulgación deste libro. Trátase de “La canción de la salitre”, primeira obra publicada do xoven autor cangués Mario Otero Lemos, ambientada no Morrazo e cunha forte dose de realismo máxico: O protagonista decide deixar a casa familiar nunha apacible mañanciña ao escoitar que o vento lle empeza a contar historias de navegantes nas que o océano cobra vida, aflorando sentimentos de amizade, amor e tamén de desgrazas.

Mario Otero

Operación Marea Negra

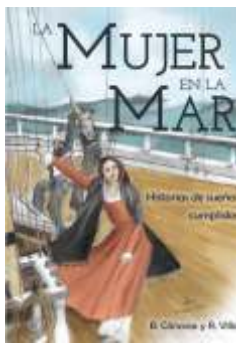

En agosto do pasado ano, a librería Miranda coa colaboración do Concello, organizaron a presentación do libro “Operación Marea Negra” do xornalista galego Javier Romero. A modo de crónica moi documentada, narra as peripecias dos tres tripulantes, un deles de Vigo, do primeiro semisumexible capturado en Galicia que transportaba uns tres mil quilos de cocaina desde Colombia baixando polo Amazonas e cruzando o océano Atlántico ata Galicia nun percorrido de 3.000 quilómetros de río e 6.000 de mar. A súa peripecia, como sabemos, remataría co seu afundimento na enseada de Aldán e a captura dos tripulantes.

Javier Romero

Sobre a muller no mar

Entre as novidades aparecidas no pasado ano reseñamos este libro, escrito en castelán, que fai fincapé nas numerosas pexas históricas referentes á incorporación da muller aos ámbitos mariños. Curiosamente, está escrito por dous homes, Bartolomé Cánovas e Raúl Villa pero, iso si, prologado pola ministra de Defensa Margarita Robles e máis a Conselleira do Mar de Galicia, Rosa Quintana.

O traballo recolle dous periodos: Un que chega ata o século XV e outro máis actual que comeza en 1984 ao se incorporar a primeira oficial da Mariña Mercante ou á Armada española en 2005. Este libro foi publicado o pasado ano pola editorial Bita, ligada ao Museo Naval de Ferrol,

Luis Davila, Premio Trasalba 2023

Cando estabamos a pechar este número, recibimos a noticia de que o prestixioso Premio Trasalba deste ano foille concedido ao noso veciño e colaborador Luis Davila que desde hai moitos anos vén publicando as viñetas de O Bichero no xornal Faro de Vigo, xa recopiladas en varios libros. A Fundación Otero Pedrayo, que é a que convoca este premio, destaca os méritos de Luis Davila na defensa e divulgación do idioma galego, non só a través das súas tiras cómicas e publicacións, senón tamén polos espectáculos creados en torno a elas coa colaboración de Carlos Blanco que foi o encargado da laudatio o día 25 de xuño que foi cando se lle entregou o premio nun acto na Casa de Trasalba en Ourense. Desde estas liñas queremos darlle os nosos parabéns e sumarnos ao recoñecemento público do seu labor a prol da lingua e a cultura galegas.